

Ainevaldkonna nimetus		Kooliaste		
Keel ja kirjandus		Gümnaasium		
Vastutav ainesektsioon				
Eesti keel ja kirjandus				
Ainevaldkonna õppeainete maht TPLis				
<p>RÕKi järgi on ainevaldkonna õppeaines eesti keeles kuus kohustuslikku kursust, TPLis on kohustuslike kursuste arvu suurendatud seitsmeni.</p> <p>RÕKi järgi on ainevaldkonna õppeaines kirjanduses viis kohustuslikku kursust, TPLis on kohustuslike kursuste arvu suurendatud üheksani.</p> <p>TPL pakub keele ja kirjanduse valdkonnas nelja valikkursust.</p>				
Valdkonna kohustuslikud ained ja kursused klassiti				
Klass	Kursus	Kommentaar	Tunde	Ainekava
10. klass	Eesti keel 1	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Praktiline eesti keel I“, „Keel ja ühiskond“, „Teksti keel ja stiil“	35	Kursuse „Eesti keel 1“ ainekava
10. klass	Eesti keel 2	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Praktiline eesti keel I“, „Meedia ja mõjutamine“	35	Kursuse „Eesti keel 2“ ainekava
11. klass	Eesti keel 3	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Praktiline eesti keel II“, „Teksti keel ja stiil“, „Keel ja ühiskond“	35	Kursuse „Eesti keel 3“ ainekava
11. klass	Eesti keel 4	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Praktiline eesti keel II“, „Meedia ja mõjutamine“	35	Kursuse „Eesti keel 4“ ainekava
12. klass	Eesti keel 5	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Praktiline eesti keel III“, „Teksti keel ja stiil“, „Meedia ja mõjutamine“	35	Kursuse „Eesti keel 5“ ainekava
12. klass	Eesti keel 6	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Praktiline eesti keel III“, „Teksti keel ja stiil“, „Meedia ja mõjutamine“	35	Kursuse „Eesti keel 6“ ainekava

12. klass	Eesti keel 7	Riigieksamiks valmistumise kursus	35	Kursuse „Eesti keel 7“ ainekava
10. klass	Kirjandus 1	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Pärimus ja kirjandus“, „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II	35	Kursuse „Kirjandus 1“ ainekava
10. klass	Kirjandus 2	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Pärimus ja kirjandus“, „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II	35	Kursuse „Kirjandus 2“ ainekava
10. klass	Kirjandus 3	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II, „Kirjandus ja ühiskond“	35	Kursuse „Kirjandus 3“ ainekava
11. klass	Kirjandus 4	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II, „Kirjandus ja ühiskond“	35	Kursuse „Kirjandus 4“ ainekava
11. klass	Kirjandus 5	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II, „Kirjandus ja ühiskond“, „Identiteet ja eesti kirjandus“	35	Kursuse „Kirjandus 5“ ainekava
11. klass	Kirjandus 6	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II, „Kirjandus ja ühiskond“, „Identiteet ja eesti kirjandus“	35	Kursuse „Kirjandus 6“ ainekava
12. klass	Kirjandus 7	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ I–II, „Kirjandus ja ühiskond“, „Identiteet ja eesti kirjandus“	35	Kursuse „Kirjandus 7“ ainekava
12. klass	Kirjandus 8	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ II, „Kirjandus ja ühiskond“, „Identiteet ja eesti kirjandus“	35	Kursuse „Kirjandus 8“ ainekava

12. klass	Kirjandus 9	Kursus hõlmab elemente RÕKi kursustest „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses“ II, „Kirjandus ja ühiskond“, „Identiteet ja eesti kirjandus“	35	Kursuse „Kirjandus 9“ ainekava
-----------	--------------------	---	----	--

Valdkonna valikkursused

Kursus	Klass	Tunde	Ainekavad
Loovkirjutamine	10.–12. klass	35	Valikkursuse „Loovkirjutamine“ ainekava
Koolimeedia	10.–12. klass	35	Valikkursuse „Koolimeedia“ ainekava
Sõnateater 20. ja 21. sajandil	10.–12. klass	35	Valikkursuse „Sõnateater 20. ja 21. sajandil“ ainekava
21. sajandi kirjandus	11.–12. klass	35	Valikkursuse „21. sajandi kirjandus“ ainekava

Eksamid

Eesti keele riigieksam (12. klass)

Gümnaasiumi koolieksamiks võib valida kirjanduse (12. klass)

Valdkonna eesmärk ja seos kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidega

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete eesmärk gümnaasiumis on kujundada õpilastes keele- ja kirjanduspädevus – suutlikkus mõista ja kasutada keelt ning tõlgendada kirjandust kui rahvusliku ja isikliku identiteedi alust ning kultuuri osa. Pädevus hõlmab oskust eri liiki tekste mõista, luua, analüüsida ja kriitiliselt hinnata ning väljendada olukorrale vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.

Eesti keele ja kirjanduse õpe toetab Tallinna Prantsuse Lütseumi õppe- ja kasvatuseesmärke, aidates kujundada väarikat, teadlikku ja vastutustundlikku inimest, kes suudab oma mõtteid selgelt väljendada, maailma mõtestada ning teha seda heas eesti keeles. Õpe toetab õpilase kujunemist lugemisharjumusega, kriitiliselt mõtlevaks ja kultuuriteadlikuks inimeseks, kes väärtustab nii eesti keelt ja kultuuri kui ka maailmakultuuri ning on avatud erinevatele vaatenurkadele.

Õppetegevus on suunatud funktsionaalse lugemisoskuse, süvalugemise, tekstiloome ning arutlusoskuse arendamisele, samuti loovuse, seoste loomise võime ja eneseväljenduse kujundamisele.

Õppe aluseks on gümnaasiumi riiklik õppekava ning kooli õppekava, sh eesti keele ja kirjanduse ainekavad.

Keele ja kirjanduse valdkonnapädevused

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks õpilane:

- väärtustab keelt ja kirjandust kui rahvusliku identiteedi, kultuuri ja mõtlemise alust ning on avatud kultuurilisele mitmekesisusele;
- väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja olukorrale vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses, järgides üldkirjakeele norme ning arvestades suhtlusolukorda;
- mõistab, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste ja teavet, kasutab allikaid teadlikult ja eetiliselt;
- loob eri tüüpi ja žanris tekste, kasutades sobivaid väljendusvahendeid ning alustekste;
- mõistab keele ja kirjanduse rolli ühiskonnas, kultuuris ja isiklikus arengus;
- on kujundanud lugemisharjumuse, oskab valida ja mõtestada loetut ning arendab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma.

Valdkonnasisene lõiming

Keele ja kirjanduse valdkonnas on eesti keele ja kirjanduse õpe tihedalt lõimitud ning põhineb tekstikesksel käsitlusel. Keeleteadmised loovad aluse praktilise keeleoskuse arendamisele, mida rakendatakse nii suulises kui ka kirjalikus eneseväljenduses ning kirjandustekstide analüüsimisel ja tõlgendamisel.

Eesti keele tundides arendatakse lugemis-, kirjutamis-, kuulamis- ja kõnelemisoskust, mida kasutatakse kirjandustundides ilukirjandustekstide mõistmisel, tõlgendamisel ja arutlemisel. Kirjanduse õpe omakorda toetab keeleõpet, avardades sõnavara, kujundlikku väljendusoskust ning tekstimõistmist.

Valdkonnasisene lõiming väljendub ühistes teemades, tekstivalikus ja õpiülesannetes: tekstide analüüs, argumenteerimine, arutlemine ning eri liiki tekstide loomine toimuvad mõlemas õppeaines vastastikku toetavalt. Keele- ja kirjanduskursusi seob järjepidev tegelemine tekstidega – nende mõistmine, tõlgendamine, hindamine ja loomine.

Õpetaja kavandab õppetegevuse terviklikult, sidudes keele- ja kirjandusteemad ning võimaldades õpilasel kasutada omandatud teadmisi ja oskusi eri õpiolukordades.

Õppe kavandamine ja korraldamine

Keele ja kirjanduse valdkonna õppetegevuse kavandamisel ja korraldamisel lähtutakse riiklikust ja kooli õppekavast, valdkonna eesmärkidest, üld- ja valdkonnapädevustest ning kursuste õpitulemustest. Õpetamisel arvestatakse keele- ja kirjandusõpetuse nüüdisaegseid käsitusi, õpilaste arengut ja individuaalseid eripärasid ning seostatakse õpitav kultuurilise ja ühiskondliku kontekstiga.

Õppetöö keskmes on tekstidega töötamine: eri liiki tekstide lugemine, mõistmine, analüüs, tõlgendamine ja loomine. Õpetamisel kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid (nt arutelud, tekstianalüüs, kirjutamisülesanded, rühmatööd ja projektid), mis arendavad õpilaste kriitilist mõtlemist, loovust, suhtlus- ja koostööoskust ning kujundavad teadlikke õpiharjumusi.

Õppes toetatakse lõimingut eesti keele ja kirjanduse vahel, teiste õppeainete ja läbivate teemadega

ning käsitletakse õpitavat probleemikeskselt ja elulähedaselt. Õpilaste arengut toetatakse diferentseeritud õpiülesannete, individuaalse juhendamise ja õpiabi kaudu.

Hindamine

Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut ning anda tagasisidet õpitulemuste saavutamise kohta. Hindamisel lähtutakse riiklikust ja kooli õppekavast, valdkonna ainekavadest ning neis esitatud õpitulemustest.

Eristatakse diagnostilist, kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppeprotsessi käigus kui ka õppeteema või kursuse lõpus. Hindamine võib olla numbriline või sõnaline ning see hõlmab nii õpilase teadmisi, oskusi kui ka pädevuste kujunemist.

Keele ja kirjanduse valdkonnas hinnatakse eelkõige õpilase suutlikkust mõista, analüüsida ja tõlgendada eri liiki tekste, luua eesmärgipäraseid ja keeleliselt korrektseid tekste ning väljendada ja põhjendada oma mõtteid nii suuliselt kui ka kirjalikult. Samuti hinnatakse lugemisoskust, tekstiloomet, argumenteerimisoskust, keelekasutuse korrektsust ning teabeallikate teadlikku ja eetilist kasutamist.

Õpetaja tutvustab õpilastele kursuse alguses õpitulemusi, hindamise põhimõtteid ja kriteeriume. Õppetöös kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise (nt suulised vastused, kirjalikud tööd, tekstianalüüsid, esitlused, arutelud, loovtööd vm), mis võimaldavad hinnata erinevaid osaoskusi.

Oluline on kujundav tagasiside, mis suunab õpilast oma õppimist teadvustama, analüüsima ja parandama. Õpilasi kaasatakse enese- ja kaaslasehindamisse ning neid suunatakse kasutama saadud tagasisidet oma töö arendamisel.

Hindamisel arvestatakse õpilaste individuaalseid eripärasid ning toetatakse nende arengut järjepideva ja läbipaistva tagasiside kaudu.

Õppekeskkond

Õppimist toetav õppekeskkond kujundatakse kultuuritundliku, turvalise ja kaasavana, kus suhted põhinevad vastastikusel austusel, hoolivusel ja usaldusel. Õppekeskkond on kiusamis- ja vägivallavaba ning toetab õpilase eneseväljendust, arengut ja õpimotivatsiooni. Väärtustatakse erinevaid seisukohti, suunatakse argumenteeritud arutelule ning hinnatakse seisukohti tõenduspõhiselt ja demokraatliku ühiskonna põhimõtetest lähtudes.

Kool loob tingimused mitmekesise õppetegevuse korraldamiseks:

- võimaldab paindliku õpperuumi (nt rühmatööd, arutelud, rolli- ja draamaõppe tegevused);
- tagab digitehnoloogia ja -keskkondade kasutamise võimaluse info-, meedia- ja digikirjaoskuse arendamiseks;
- võimaldab kasutada erinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- toetab õppe korraldamist väljaspool klassiruumi (nt õppekäigud, projekt- ja õuesõpe, kultuurisündmused).

Keele ja kirjanduse õpet iseloomustab tekstikeskne ja suhtluspõhine õpe, mida toetavad mitmekesised õpikeskkonnad (klassiruum, raamatukogu, teater, muuseum, digikeskkonnad).

Õppekäigud, kohtumised loomeinimestega ning osalemine kultuuri- ja haridusüritustel toetavad õpitava seostamist kultuurilise ja ühiskondliku kontekstiga.

Õppekeskkonna kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob õppimist toetava õhkkonna, suunab väärtuskasvatust ning märkab ja tunnustab õpilase pingutusi ja arengut. Kool tervikuna toetab seda ühiste väärtuste, kokkulepete ja koolikultuuri kaudu.

Õppekäigud

Keele ja kirjanduse valdkonnas toetavad õppekäigud õpitava seostamist kultuuri- ja ühiskonnaga ning rikastavad õpilaste lugemis- ja kultuurikogemust.

Gümnaasiumiastmes külastatakse võimaluse korral teatrietendusi, kinoseansse ja muuseume, et süvendada arusaamist kirjandusest kui kunstist ning selle seostest teiste kunstiliikide ja ajastuga. Õppekäigud toetavad tekstide mõistmist, tõlgendamist ja arutlemist ning pakuvad võimalusi õpitut kogemuslikult kinnistada.

12. klassis korraldatakse õppekäik Vargamäele, et tutvuda A. H. Tammsaare elu ja loominguga ning seostada kirjandusteoseid nende kultuurilise ja ajaloolise taustaga.

Õppekäike seostatakse õppetööga ning nende põhjal viiakse läbi arutelusid, analüüse või loovülesandeid.